

S rimske izložbe o bezbožništvu

»Doista, mi živimo na pravom vulkanu«, tako je netko izrazio dojam, što ga je na nj učinila izložba o bezbožničkom radu. Slično je sigurno mislio i osjećao svaki, ko je imao priliku, da prošlih tjedana vidi opsežnu komunističku literaturu i njezinu propagandu po cijelom svijetu. Nažalost, izložba — smještena u 2 sprata zgrade »Lettres de Rome« — trajala je samo 14 dana. Cijelo to vrijeme bile su prostorije gotovo stalno prenatrpane, i posjetioци su odlazili duboko potreseni.

Šest malih soba prikazivalo je *silnu raširenost bezbožne komunističke propagande*. I već ona sama upravo je prenerazila promatrača. Ne samo da se u Rusiji pet i po milijuna bori proti Bogu, Crkvi i proti svemu, što je ikako u vezi s religijom; nego njihov utjecaj preko kominterne i mnogih drugih organizacija slobodnih mislilaca, preko bezbožne dopuštene i protuzakonite štampe, preko sistematski izgrađenih postaja dopire u svaku zemlju, gotovo u svaku tvornicu i svaki radnički dio gradova.

Nijedna zemlja nije pošteđena. Gotovo iz svake pojedine od onih malih republika Srednje i Južne Amerike bila je u Rimu izložena literatura bezbožničke propagande. Sistematska karta na zidu prikazivala je, kako su se u Francuskoj baš zadnjih godina kod izbora komunistički glasovi sve više i više množili, u nekim okružjima dvostruko i trostruko više nego prije. — U engleskom predjelu izložbe napisano je velikim slovima, da je u Vel. Britaniji u jednoj godini raspačano 1,848.000 revolucionarnih spisa! Užasno se doimlje čovjeka, kada promatra prikaz širenja komunizma iz grada Montevideo u sve znamenitije gradove Južne Amerike. A najgore je to, što se ova slika ne odnosi samo na Južnu Ameriku, nego istotako i na Evropu i na cijeli svijet! Iz Moskve vode potajne veze u sve zemlje, u sva važnija mjesta zemaljske kruglje.

Kako se prefrigano znaju širitelji bezboštva *prilagoditi* raznim prilikama! Prema političkom stanju zemlje upotrebljavaju razne metode pa pod raznim izlikama šire svoje ko-

munističke ideje. »Solidarnost radnika«, borba »protiv imperijalizma«, »za mir«, »protiv kapitalizma«, protiv vjere kao »narodnog opijuma«, protiv Crkve, koja je »najjači štít kapitalizma« — sve su to razne krilatice, kojima se komunisti služe, da prikriju svoje bezbožne namjere.

Jasno se vidi, kako se u zemljama, gdje Crkva ima još veći utjecaj, kao što je to bilo u Meksiku i Španjolskoj, cijela propaganda sastoji u pogrđivanju i izrugivanju sv. Oca Pape, svećenika i uopće crkvenih ustanova. U Engleskoj čitamo mnogo manje protucrkvenih parola. To više viču na kapitaliste. — Promatrač izložbe ostane zapanjen, kad vidi, kako se bezbožna propaganda obazire na ideje, želje i slabosti svakog staleža i svake dobi. U prostoru, određenom za komunističku literaturu u Americi, nalazi se na stoliću lijep časopis. Na prvi pogled mogao bi tko god pomisliti, da je zabunom dospio ovamo. Oprema prvoklasna, ilustracije odlične. Pa ipak — to vam je list za boljševičku propagandu, namijenjen američkoj inteligenciji i odličnijim građanima! Zove se »Soviet Russia to Day« (Današnja sovjetska Rusija). Naslovna slika prikazuje neku gospojicu kako igra tenis. Časopis piše o Maksimu Gorkom kao »velikom sinu ruskoga naroda«, o »želji Sovjetske unije za mirom«. Slijedeća stranica prikazuje slike nasmijane dječice s popratnim člankom: »Dječji raj u Sovjetskoj uniji«. Nabraja i podignuta dječja odgojilišta. Razumije se, o kakvoj bijedi i nevolji djece, o onom žalosnom divljanju mladeži nema ni spomena. Napokon predstavlja u slikama cijeli niz raznih tipova »oslobođenih« žena pod naslovom: »Sloboda žene u Sovjetskoj Rusiji«.

U Buenos Airesu huškaju komunisti letacima studente protiv sveučilišnom redu i profesorima. I seljaci imaju gotovo u svim zemljama na raspolaganje vlastite novine i časopise. Pa i nepismene pitaju istim idejama preko ilustriranih novina i letaka! Tu tek čovjek pravo osjeti, kakovu moć imaju porugljive slike. Neki se talijanski akademičar zgrozio, kad je vidio kričave karikature, koje pogrđuju Presveto, te rekao: »To djeluje jače nego ikakav izazovan i fanatičan govor! I obrazovan mora priznati, da to i na njega djeluje.«

Osobito udara u oči *metodički silno organizirani rad* boljševičkih propagatora. Prostor, koji prikazuje boljševičku propagandu u Engleskoj, predočuje nam pravu hijerarhiju boljševičkih »apostola«. Upute iz Moskve dolaze najprije na glavnu okružnu upravu za Englesku, onda na pojedine od šest podokruća, odavle ih saopćuju pojedinim t. zv. instruk-

torima t. j. glavnim propagatorima. Ovi ih obično predaju dalje sve do pojedinih od 4 stanice, bile one tvorničke ili ulične stanice. Na taj način postižu dvije stvari: prvo, tako preko izabrane i izvrsno školovane grupe predobivaju i organiziraju masu; drugo, ovo je organiziranje jedinstveno i strogo disciplinirano. Ko je u prostoru »Španjolska i Južna Amerika« točnije pratio polagan sistematski razvitak cijele priprave za revoluciju, kako je na zidu shematski prikazana, taj ne će moći zaboraviti dojma, što ga pri tom obuzeo. Karte pokazuju sasvim jasno, kako su pripravljeni pojedini dijelovi Španjolske: g. 1931. Sevilla, Barcelona, Oviedo, Alicante i Malaga; g. 1932. Madrid, Toledo, Valencia, Zaragoza, Llerida, Huelva, Gerona. Tako je išlo dalje sve do ove godine, kad su nacijonalisti, kako je poznato, pretekli komunističku revoluciju. Finansijska ovisnost propagandnih središnjica po pojedinim zemljama od glavne ruske središnjice daje jamstvo za jedinstveno vodstvo Moskve. Tako doznajemo u izložbi, da je Moskva engleskom komunističkom listu »Daily Worker« dala od 1930.—1936. g. iznos od 34.000 funti sterlinga!

Izloženi materijal predočuje *silnu* volju za osvajanjem. U Americi se boljševička propaganda ne služi samo engleskim jezikom, nego osim toga još s 20 drugih jezika, među kojima su: hrvatski, litavski, armenski itd. Gdje je zakrčen put boljševičkoj propagandi, kušaju ipak prodrijeti nedopuštenim štivom. Na izložbi je bio paketić s natpisom: »Dr. Oetkers Puddingpulver«, uistinu pak u tom su paketiću bili letaci boljševičke propagande. Osim toga mogao si vidjeti i »Crvenu zastavu« tiskanu na papirićima za cigarete!

Mali provodič za putnike kuje u zvijezde ljepotu neke zemlje, ali samo na omotu, dok je unutra u knjižici boljševička literatura. U nekoj maloj vježbenici engleskog jezika nalaze se u lijevom stupcu pouke u engleskom, a desni je upotrebljen za propagandu Sovjetske Rusije. Tako nema ničega, što bi boljševizam pustio na miru. U Švicarskoj se komunistički listovi izdaju u sva tri jezika: na francuskom, njemačkom i talijanskom. Iskorišćuju se i sva područja kulturnog napretka. Tako se na pr. komunizam u Engleskoj služi umjetnošću i literaturom. Tu nastupaju sovjetski zborovi, prikazuju se sovjetske drame. U mnogim se zemljama služe i športom, da njime predobiju mladež za komunizam.

Ova silna, organizirana energija potpuno je u službi strahovite mržnje na Crkvu. Glavni list za borbu protiv Crkvi i vjeri uopće, »Bezbožnik« tiska se u 1,300.000 primjeraka.

Osobito je bilo vrijedno pregledati na izložbi par prvih, početnih primjeraka ovoga lista. Ako bi čovjek htio, da skupi sve dojmove ove izložbe u Rimu, dobio bi jedinstven, općeniti dojam, koji je izražen u poznatim Lenjinovim riječima pjesniku M. Gorkom, što su kao motto stajale na ulazu u prostorije rimske izložbe: »Svaka ideja o kakvom Bogu neizreciva je prostota i najogavnije pljuvanje na samoga sebe.« Za boljševike ništa nije sveto. Najružnije karikature izruguju se i pogrđuju papu, svećenike pa i samoga G. Isusa Krista, koji na pr. sjedi na novčanoj škrinji i gladi nekog kapitalistu. Mariju s djetetom prikazuju kako stavlja nekom radniku jaram na ramena, a ispod slike stoji napisano: »Moj je jaram sladak«. I Presv. Euharistija, celibat i sve, što je religijoznom čovječjem srcu sveto — sve je to pogaženo i obeščašćeno. Kričave boje i podmukle slikarije izloženih protuvjerskih karikatura u odjelu za Meksiko, Španjolsku, Južnu Ameriku itd. nehotice pobuđuje misao, da su grozote prošlih dana u Španjolskoj sasvim prirodan odjek na ovako strašne pogrde. Komunistička propaganda uvijek je spojena s borbom protiv vjere. U Francuskoj također izlazi cijela serija »Collection antireligieuse«, od koje je nekoliko primjeraka bilo izloženo. Kod odjela za Englesku bilo je označeno, da je u jednoj izložbi londonskog sveučilišta bila prikazana bezvjerska pouka za djecu različite dobi. U Engleskoj postoji na pr. 50 središta udruženja slobodnih mislilaca, koja opet imaju podređene grupe za studente, učitelje, mlade borce i djecu. Doista, provedene su Lenjinove riječi: »Naš program nužno uključuje bezvjersku propagandu.«

Svatko bi se morao malo zamisliti u činjenicu, da se boljševičkim propagandama pomalo potkopava moral u svim zemljama. Gotovo se svagdje nalazi uz boljševičku literaturu i pornografsko štivo, često puta tiskano u istoj nakladi, u kojoj i boljševičko! Tu se sistematski ruši poštovanje pred tajnama života, ženidbe, obitelji i uopće pred svakim autoritetom; sustavno se ruši svaka obveza prema nečem višem.

Dvije nam opomene daju te činjenice: prvo, mi moramo isticati spasonosne socijalne principe Crkve i njihovo značenje. Sva boljševička literatura u štivu i slikama neprestano *jedno* izvikuje: Crkva je najjača zaštita kapitalizma i njegovih nepravda! Dakako, strašna je to laž; ali milijuni je vjeruju. Zato drugo, nije dosta, da *mi* znamo istinu; ona mora da u što jasnijem svijetlu zasja pred masom. Sv. Otac reče 14. rujna u Castel Gandolfu na ovaj prigovor, da treba samo

socijalna načela sv. Crkve promotriti, i odmah će svatko uvidjeti neosnovanost ovih napadaja. *Propovijedajmo stoga spasonosna socijalna načela sv. Crkve.* Došao je čas, da izvršimo onaj nalog Kristov: Što sam vam rekao na samu, propovijedajte to na krovovima! Širimo tekst i ideje velikih socijalnih enciklika »Rerum novarum« i »Quadragesimo anno«. Upotrijebimo blago, što leži u socijalnoj riznici sv. Crkve, i ugledavajmo se u jedine prave heroje na socijalnom području — u naše svece! Potresno je, kad vidimo, kako boljševička propaganda u Španjolskoj prešućuje i mimoilazi tolike napore Crkve na socijalnom i karitativnom području. Siromašni radnici španjolskih industrijskih gradova nisu ni čuli, da su katolički redovnici u Španiji podigli 14 domova za gubavce, dnevno opskrbljivali tisuće i tisuće siromaka i bolesnika, da je Crkva više pomagala i brinula se za bijedne nego država, da nijedna vlast u Španjolskoj nije toliko učinila za naobrazbu i pridizanje jednostavnog puka kao Crkva. Preostaje još neizmjereno mnogo posla, da se prikaže cijela istina.

No danas je u borbi proti komunizmu osobito važno *praktično socijalno djelovanje.* Tko je posjetio rimsku izložbu u prostorijama »Lettres de Rome«, tome ne treba napose dokazivati, da se ova užasna boljševička propaganda može nadvladati jedino onda, ako mi katolici usvojimo izraziti osjećaj za socijalni rad pa još više radimo, negoli dosada.

Rimska nam izložba pokazuje napokon, kako je nužno, da obnovimo odluku i volju za aktivni apostolat. Boljševičkoj želji za osvajanjem moramo suprotstaviti bar *istotako veliku kršćansku želju za osvajanjem.* Istina je, mi moramo svoju sv. vjeru štiti, braniti je protiv napadaja, moramo je čuvati i spasiti. No je li to dosta? Ne zvuči li poziv Kristov mnogo radikalnije? Ne zove li on na »osvajanje« svijeta za Boga i Krista? Kada gledamo prodornu snagu boljševika, Božjih neprijatelja, u onakvom svijetlu, kako nam je prikazuje rimska izložba, kada vidimo ovaj doduše krivi, ali ipak stvarni mesijanizam, ovu fanatičku svijest o pobjedi, ovu neobičnu žilavost u nadvladavanju svih spona i zapreka, onda čovjeka obuzme osjećaj stida: sve to rade ovi jadni, zaslíjepljeni ljudi u svojim zabludama, mržnji, sa svojim maksimama, koje znače smrt za svako društvo, za svaki život doličan čovjeka. A mi katolici? Sa svim bogatstvom istine, koju bismo morali drugima donijeti? S vijesti o blagodati, koju moramo naviještati? S načelima izgradnje i podizanja obitelji i naroda, koja treba da ostvarimo? Šta znači ideja Kraljevstva Kristova,

što zapravo hoće program Katoličke Akcije, što znači: *osvajati svijet za Krista* — sve to postaje mnogo jasnije kod ovakve izložbe.

»Vjerujmo u proljeće, u vječnu snagu kršćanstva! Kad bi ova snaga zatajila, postao bi svijet leden i bez zvjezdanoga svijetla poput sjevernog pola. Postao bi tamnica, u kojoj jedino ključevi škripaju. Postao bi dvorac, u kojem ne cvjeta cvijeće! Postao bi groblje, kojega ne krasi vijenci, i koje nikada ne uživa ljetne noći. Podignite iznova križ uz kolijevku. Osovite ga opet pokraj grobnica. Zazivajte opet Nazarenca!«
(Dr. K. Sonnenschein)

W. Mariaux D. I.